

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

A tűzvészek ellen.

Csongrád, 1901. június 9.

A járási főszolgabíró szigorú rendeletet bocsájtott ki, amelyben az előljáróságoknak meghagyta, hogy a tűzbiztonság érdekében mindenütt ellenőrizzék a lakosságot, — hogy megtették-e a hirdetmény útján is kiegészített intézkedéseket s tegyenek jelentést arról f. évi május hó végéig, hogy kik azok a háztulajdonosok akik nem szerezték be a tűzvédelmi eszközöket. Eddig egyetlen egy vizsgálatról sem értesült a főszolgabírói hivatal, mert a rendőrséget úgy túlhalmozzák mindenféle egyéb dologgal, hogy ilyen lényeges, nagyfontosságú ügyre nem jut ideje.

A legutóbbi tüzeset szomorú tapasztalatai arra indították ennél fogva Nyiry Gyula szolgabíró, mint a főszolgabírói hivatal jelenlegi vezetőjét, hogy haladéktalanul intézkedjék a jelenlegi hiányokon.

Ebből a célból tehát a mai napra d. e. 10 órára értekezletre hívta egybe azokat, akik feltehetőleg érdeklődnek eziránt, hogy tanácskozzanak mód felett, hogy miképpen lehetne Csongrádon a tűzbiztonság szervezetlenségén, hiányain segíteni.

A város el is fogadott egy javaslatot, amelyszerint a tűzoltóság szervezve lenne.

Kérdés, hogy mily eszközök állanak erre nézve rendelkezésre?

Pótadó emelés útján semmi szín alatt sem célszerű ebbe belemenni. A járási főszolgabíró határozott kívánsága az, hogy az általa s boldog emlékü főispán intencziójára megkezdett adóleszállítás semmi szín alatt ne legyen újabb kiadások által meggátolva. — Sőt köztudomású, hogy az eddigi 70 % leszállítást sem tartja elegendőnek, hiszen jövő évre, az ármentesítés kárpótlása iránt tervezett egység s egyebek által 50 %-ra óhajtja leszállítani a községi pótdadókat.

Adó emelésről tehát szó sem lehet.

Sokkal egyszerűbb megoldásnak látszik az — ha követnők Maros-Tordamegye szabályrendeletét, — amelyszerint — kimondaná pl. Csongrád község is, hogy pályázatot hirdet a biztosító társulatok közt olyan formán, hogy amelyik legelőnyösebb ajánlatot tenné a

tűzoltóság felállítására — azzal a társulattal lépne egyességre, és az egész község összes házeit a község ott biztosítaná, s így az ügynöki díjak is a község hasznára jutnának.

Törvény szerint ugyanis egy évi felmondással az eddigi biztosítások, akármelyik társulattal szemben, bármikor fölbonthatók, s így nem gátolja a községet semmi sem, hogy egy év alatt megcsinálja a községi biztosítás szervezetét, belefolyjon a biztosítás ügyébe, ellenőrizze azt, a kárdíjaknál védje a polgárok érdekeit. Ezt a javaslatot, a községi biztosítás kérdését már évek óta hirdetik, anélkül, hogy legalább csak hajlandóságot is látszottak volna mutatni arra — hogy ezzel a rendkívül fontos kérdéssel foglalkozni kívánnak.

De volna még sok más kérdés is, amely megbeszélés tárgyát képezhetné.

Igy pl. az nagy kár, hogy nincs a főtéri kúthoz ut, kocsival alig lehet hozzáférni, s ha oda állítanak a kúthoz egy kocsit, víztartóval — lassan telik meg az: holott ha a két kút egy-egy csőve el volna látva állandóan vízmerítő gummicsővel, a kutak többi csővei pedig csapokkal volnának ellátva — hogy elzárhatók lennének — akkor a nyitva hagyott cső hamar megtelne a víztartó hordót.

Az is helyes dolog lenne, hogy egy-két hordó állandóan a kutak közelében tartassék, és a szomszédos kocsitulajdonosok pályázhasanak a kocsit elszállítására, s a fuvarát számítsák be, sőt díjazták jutalommal, mint a szabályrendelet 36. §-a mondja.

A járás jelenlegi vezetőjét elismerés illeti meg, hogy fáradságot vett magának ebben a kérdésben minden lehető elkövetni, hogy hasonló esetek ne ismétlődjenek, mint a legutolsó tűznél történt. Ottan semmiféle oltószer nem volt kéznél a leégett házaknál s a szivattyúk sem kaptak elegendő vizet, mert összetett kezekkel bámult száz meg száz ember, de alig segített 5-6 derék ember a szegény kárvalott háztulajdonosoknak.

Ki a felelős a vízszivattyúk és tűzoltószerek használhatatlanságáért? A rendőr őrmesternek utasításba volt adva, hogy minden szombat délután próbáltassa ki a műszere-

ket és vizsgálja meg, hogy nem vált-e valamelyik használhatlanná.

Miért nem teljesítette kötelességét lelkiismeretesen? azt majd a vizsgálat fogja kideríteni.

Hogy az előljáróság miért nem hajtotta végre a főszolgabíró rendeletét — a szemlékre vonatkozólag, s május hó végéig miért nem adta be jelentését: arra nézve elég legyen annyit megjegyezni, hogy a rendőrségi ügyosztály most is csonka, dacára, hogy túl van halmozva munkával, s hogy annál kevésbé legyen képes a község érdekében, a közrendészeti ügyek ellátására — a tanácsosok egyrésze épen napidíjak mellett más hivatalnál szolgál. Most pedig a szegedi kir. ügyészség a büntügyi nyomozásokat a községi rendészetre tukmálta. Helyes lenne, ha a megye összes községei ez ellen kérelmeznének.

A rendőrök tehát bejárták az egész várost a főszolgabíró rendeletére és figyelmeztettek minden háztulajdonost, hogy május hó végéig legyen a házaknál létra és víztartó edény. Azonban a felszólításoknak nem lett semmi eredménye, mert a tanácsok közül egyik sem ment el a rendőrökkel, hogy a felszólításnak tekintélye, hatása legyen.

Az eredmény aztán köztudomású. Intézkedni kell végre is, hogy a tanácsosok is teljesítsék kötelességeiket — s ne legyen két hivataluk. Vagy a községet — vagy a bíróságot szolgálják.

Dr. Hollósy.

Köztisztaság — közegészség.

Mult számunkban említettük azt, hogy a köztisztasági szabályrendeleteknek azért nem veszi hasznát a község, mert nem is tudja azt, hogy minő jó intézkedések vannak meg a — — papiroson.

Hogy végrehajtásukhoz a szabályrendeletek tudása, ismerete is nagyon szükséges — az tagadhatlan.

A szabályrendelet pedig nem szigorú, csak érinti az egészség főbb követelményeit. Azonban a közegészségi törvény 10., 11. és 12. §§. drákoival szigorral ruházzák fel a legutolsó községet is arra nézve, hogy az egészségre veszélyes lakások kiüríttessenek, sőt az ilyen ronda épületek leromboltassanak, s megadja erre az összes községeknél a kisajátítási jogot is az ilyen ronda épületek ellen.

A községekben azonban merényletnek neveznék a polgárok azt, ha a hatóság alkalmazni akarná a ronda putrik, bűzhőt

lakások ellen a törvény szigorú parancsát. Holott az efféle ronda fészkek valósággal melegágyai a járványos betegségeknek.

Igen kevés városban járnak el oly gondosan a közegészségügyi törvények betartása érdekében, mint Csongrádon, illetve a járásban: mégis a gyermekhalandóság elleni védekezésre alig bírják rászoktatni a szülőket.

Dr. Fodor professor, a közegészségügy felejtetlen apostola országra szóló agitációt indított, hogy a hatóságok alkalmazák a törvény szigorát a bűzhödt, ronda lakások és zsúfolt iskolák ellen, a járványfészkek melegágyai ellen.

Az eredmény az lett, hogy belátta, miszerint a jelenlegi rendészeti közigazgatástól «mindent» követel az 1876. évi közegészségügyi törvény — ahelyett, hogy mint az olasz törvényhozás, ezelőtt 4 évvel a «lakások és építkezések egészségügyéről» külön, szabatos formában hozna törvényt s a legapróbb részletekre kiterjedő gondolat szerkesztését azt meg.

Nálunk? az említett törvény 10., 11. és 12. §§. mondják el azt egy-egy nagy frázisban, amit az olasz törvényhozás 250 §-ból álló törvényben tárgyal, gondosan. Pedig a magyar faj szebb volna mint az olasz, tisztaságra nézve pedig magasan fölülte áll az olasznak. Megérdemelné nézzék és lássák el egészségügyét, ott is csak a külső udvarokat, utcákat vegyék figyelembe: de országos törvények gondoskodjanak arról, hogy a szegény embernek tiszta lakása és fertőtlen levegője legyen.

Egyelőre tehát lássuk, mit mond a vármegyei szabályrendelet a lakások, az udvarok, utcák és közterek tisztaságáról. Közöljük egész terjedelmében:

Csongrád megye köztisztasági szabályrendelete.

1. §. A ház **belső** és **külső** részeinek, úgy a ház előtti járdának tisztán tartása a háztulajdonost, — ahol pedig az nem lakik, — ha a felek szerződésileg másként nem intézkedtek, a bérlőket terheli.

Ez, illetve ezek kötelesek a ház söpredékeinek a ház lakói által leendő kihordatását ellenőrizni, az árnyékszék fertőtlenítését, midőn az a hatóság által megrendeltetik, — eszközölni.

A járdáról a havat és a sarat eltávolítani, a sikamlós és csúszós járdát homokkal, fűrészporral vagy hamuval behinteni és ezen hintő anyagokat annak idején eltávolíttatni, nyáron a járdákat, száraz időben naponként legalább egyszer felsöpörgetni, reggel és este fellocsoltatni, egyáltalában mindazokat teljesíteni, melyek a közegészség és köztisztaság érdekében szükségesek.

2. §. Az egyes **lakrészeknek** teljesen tisztán tartása, különösen a házi szemét és konyha hulladékoknak az udvarban e célra kijelölt helyen való összegyűjtése és havonként a hatóság által meghatározott helyre kitakarítása, az illető háztulajdonosnak vagy bérlőnek kötelessége.

3. §. Az utcák, közterek és átjárók tisztán tartása a hatóságot terheli, az utca-söpredékek kihordatása ugyanannak kötelessége.

4. §. A város vagy község belterületén lévő házak vagy beltelkek tulajdonosai, illetve bérlői az iparüzletekkel járó és felbomlásnak kitétt hulladékokat **hetenként**, az építkezésnél összegyűlt törmelékeket és trágyát pedig **havonként** a város vagy községen kívül e célra kijelölt helyre **kitakarítani kötelesek**. A nagyban vágott hid, más szárnyas állatok és háznál vágott sertések, bárányok hulladékait az illetők **naponként kihordatni kötelesek**. A vendéglőkben gyülemelő trágya pedig hetenként kihordandó.

5. §. Bármely szemét, söpredék, hulladék, vagy állati hullának az utcára, közterre lerakása, kidobása, azoknak magán vagy nyilvános csatornába hányása, továbbá takarítás és magtáraknak az utcára

nyíló ajtajai közelében rostálás alkalmával a porladékoknak az utcára való hullatása, az eső vizen kívül mocsos viz, vagy bármely folyadéknak még magán csatornából is az udvarból az utcára kiöntése vagy kieresztése tiltatnak.

6. §. Az utcán vagy arra rendelt helyeken kívül vizelni, vagy mocskolni tilos.

7. §. Árnyékszék és peczegődrök, valamint csatornák tisztítása, a rendkívüli eseteket kivéve, *csak éjjeli 10 órától reggeli 5 óráig engedtetik meg*. Az ürüleket más mint e célra a hatóság által kijelölt helyre hordani tilos, kivéve, hol azok trágyául használatnak.

(Folyt. köv.)

Szerencse a szerencsétlenségben.

A f. hó 3-án d. u. 1/2 4 órakor a Kaporás-utcában, eddig még ismeretlen okból kigyulladt Sági Illés gazdálkodó csinosan épített háza. A háznál egy lélek sem volt otthon, valamennyien a tanyán voltak. Csakhamar nagy tömeg asszony és ember verődött össze a szerencsétlenség színhelyénél, kiknek legnagyobb része, anélkül hogy segíteni akart volna, csak e borzasztóan nagy-szerű látványban gyönyörködött. Csak is néhány jobb érzésű polgár kezdett hozzá a mentési munkálatokhoz. Majdnem 1/2 óráig égett a ház és verték felre a harangot; de a községi fecskendőket és a tűzoltóságot még nem lehetett a helyszínen látni, s nagyon természetes hogy a vízhiány miatt, azok is akikben meg volt a jó szándék, semmit sem tehettek.

A fejtelésnek aztán az lett a vége, hogy az égő ház udvaráról kihordott száraz leveles kukoricaszárát, a szomszéd Domokos György háza kerítéséhez hordták, daczára annak, hogy ez ellen többen tiltakoztak, sőt figyelmeztették a mentőket, hogy ez által a Domokos György háza okvetlenül le fog égni. Azonfelül az udvar és a szomszéd ház között még egy vontató száraz luczerna is volt.

E közben már 4 óra lett és a polgári fiúiskola növendékei a tűznél megjelentek. Éder János tanár egyik tanulóval a könyvet elvette és azt mondta «ne aljatok itt: hanem ezt a kukoricaszárát hordjátok az utcára!» Alig hordtak ki két kévét: a szár tüzet fogott és percz alatt már oly hőséget fejlesztett, hogy a többinek felé sem lehetett menni. Egy másik percz múlva meg már a Domokos György háza is lángokban állott. Mikorra megérkeztek a fecskendőkkel, már akkor semmit sem lehetett megmenteni, daczára annak, hogy Csejthey Lajos bíró ur a legnagyobb erélyvel lépett fel és rendelkezett.

Ekkor egy olyan szerencsétlen körülmény ált be, mely a legnagyobb reméltebe ejtette a lakosságot: A szél amely eddig keletfelől fújt, megváltozott, délről kezdett fújni és néhány másodpercz alatt valóságos orkánná nőtte ki magát.

Vége van, leég az egész város rész! kiáltották kétségbeesetten. Csakhamar a lángok martaléka lett özv. Mijor Jánosné és Dányi Jánosné háza. Nem volt semmi remény ahhoz, hogy Zubek István, Vári Daniél és Éder János lapunk felelős szerkesztőjének házat meglehessen menteni.

Belovay István a kir. betétszerkesztés szolgája csakhamar felelős szerkesztőnk háza tetejére mászott és azt locsalta, néhány percz múlva Sággy Mihály polg. isk. tanár is megjelent mintegy 20 polg. fiúiskolai növendékekkel. A fiúk vödöröket hoztak magukkal, néhányan a háztetőre másztak, a többiek meg a vizet merték és a vízzel telt vödöröket adogatták kézről-kézre. Nem telt bele 5-6 percz és felelős szerkesztőnk háza meg volt mentve. Eközben Sövényházy Antal, Blázsik Mihály, Vannay Ferencz és Horváth Mátyás is megjelentek, hogy segítségre legyenek.

A legnagyobb veszély közepette egy-

szer csak hirtelen megfordult a szél és most északról a már leégett házak felé vitte a lángot. Ez volt a szerencse a szerencsétlenségben: mert ez által a tűz tovább nem terjedt.

Ez alkalommal el nem mulaszthatjuk, hogy köszönetet ne mondjunk Csejthey Lajos bíró urnak, kinek erélyes közbe lépése nélkül a szerencsétlenség tovább terjedt volna, valamint Nyíry Gyula járási szolgabírónak, kik szintén nagy erélyvel működtek a szerencsétlenség megállításán.

Mem tudjuk, hogy a községi előljáróság a szerencsétlenségből le vonja-e majd a következtetést és megtűri-e, hogy az udvarokba takarmány lerakodót létesítsenek és hogy a vizes kádak üresen álljanak.

Különben is, mint halljuk e tárgyban a legközelebbi közgyűlésen többen interpellálnak.

UJDONSÁGOK.

— **Évzáró vizsgák.** A csongrádi kir. áll. polgári fiúiskolában az évzáró vizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 16-án d. e. izr. hittan és ev. ref. hittan mind a négy osztályban. Junius 16-án d. u. tornaszat mind a négy osztályban. 20-án d. e. r. kath. hittan mind a négy osztályban. 21-én d. e. az I. és II-ik osztály és 22-én d. e. III. és IV-ik osztály összes tantárgyaiból. Junius 30-án d. e. 1/2 9 órakor hálaadó istentisztelet és utána évzáró ünnep.

— **Iskolai vizsgák.** A helybeli áll. elemi és polg. fiúiskolákban az éves záró-vizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni. Junius hó 7-én d. e. a «Szent István» és d. u. a «Szent Imre» című tanyai iskoláknál. Junius 8-án d. e. a «Gyójai» junius 10-én a «Bokrosparti» és a «Szőlők-közötti», junius hó 11-én a «Szent László» és a «Szent Erzsébet» junius 12-én a «Mentett-réti» és a «Szántói» című tanyai iskoláknál. Junius hó 9-én az ismétlő fiú és leány iskola, a «Központi» fiúiskolánál torna. Junius 13-án a «Belvárosi» vegyes és a központi fiúiskolánál hittan vizsgák, 14-én szintén a központi fiú és leányiskoláknál hittan. Junius 15-én a Siputczai és délután a Keresztteri fiú és leányiskoláknál hittan. 16-án ev. ref. és izr. hittan. Junius 17-én a Keresztteri fiú és leány. 18-án a Központi fiú és leány, Siputczai fiú és leány. 19-én a Központi fiú és leány 20-án a Központi fiú és leány, végre 23-án évzáró ünnepélv. Különben részletes tudósítást még arról is, hogy kik lesznek azok a szerencsés halandók, akik mint vizsgálo biztosan részt venni elég szerencsések lehetnek, az iskolai gondnokság nyomtatva adott ki.

— **Halálozás.** Kuklics György tekintélyes polgártársunkat sulyos csapás érte. Neje szül: Vass Agnes f. hó 6-án elhunyt. Fogadja ez uton részvétünket.

— **A csongrádi kis boszorkány.** Deréky Antal nem töltötte idejét mulatozással Csongrádon, hanem a rendezés fárasztó munkáján kívül, még ráért arra is, hogy egy nagyon sikerült, rendkívül hatásos és költői szépségekben bővelkedő népszínművet írjon. A csongrádi kis boszorkányt az utolsó előtti napon szerepezték ki, másnap olvasó próba és egyetlen főpróba után előadták, s a nagy és díszes közönség nem is sejté, hogy mindez oly megfeszített szorgalom eredménye volt, amelyhez hasonlólt más társulat alig tud felmutatni. Az előadás jó volt, s a kitűnő darab rendkívül tetszett a közönségnek, melyet egészen elbájoltak a finoman megrajzolt alakok és hatásos, erősen drámai záró jelenetek. A társulat valóban minden igyekezetét, tudását összeszedte, hogy a jeles szerzőnek és kedves pályatársnak színművét minél szebb alakításban mutassák be a közönségnek. Majdnem mindnyájan kiűnők voltak. Gőz Arankát külön is meg kell dicsérnünk, mert csakugyan az

egyszerűség és természetesség jellemezte játékát. Van két kitűnő epizod alakja is a darabnak — a köszörős és a kis béres legény. Az előbbi Heltay az utóbbi pedig Kardos játszották nagy ügyességgel — sőt nagy sikerrel is. A közönség oly nagy élvezettel hallgatta az előadást, hogy az egész idény alatt nem dobott fel annyi virágot, mint ezen a bucsú előadáson. Csupa taps és taps volt az egész előadás.

— **Ez is politika.** Végre hosszas huzavona után a f. hó 1-én a Magyarisztviselők Országos Szövetsége sorsjegyének huzása. Azonban, a sorsolás eredményét sem a lapokkal sem senkivel nem közölték. Így aztán azok akik esetleg nyertesek nyereségükről nem értesülhetnek. A sorsolás ilymódon való titokban tartásának egy kis furfang az oka: nevezetesen, ki van kötve, hogy az illetők, — akik esetleg abban a szerencsében részesültek, hogy nyertek, ha négy hét leforgása alatt nyereményüket fel nem veszik, akkor a nyeremény vissza esik a segítőpénztár javára. Ez az eljárás azonban egy kicsit több a politikánál és megkövetjük alásan, — de nálunk más-ként hívják.

— **Mikor a hold fogytán van.** Azt mondják, hogy vannak hiszterikus emberek, kiknek szellemi tehetségére a hold változása nagy befolyással van. Ugyanis: amilyen mértékben fogy a hold karéja, olyan mértékben fogy észbeli tehetségek is. Sőt mi több: az észbeli tehetség fogyásán még az évek sem segítenek, mint a hogy segítenek a svábok észbeli tehetségén. Tudva van ugyanis, hogy a sváb akár milyen együgyű, de 40 éves korára megjön az esze. Azonban a hiszterikus holdasnak még csak ezután megy el tökéletesen. Ezt a szent igazságot leginkább beigazolja Podegrás Bendegúz, aki, nem birt ellentállani Hegyi Antal kívánságának, s parádét rendezett neki. Bendegúz már ifjú korában is holdas volt, most pedig: midőn már a 60-ik évet járja valósággal minden holdfogyta-felé őrijongésbe tör ki. Pl. egy év óta minden holdfogyta alkalmával nősülni készül, még pedig abban képzelve, hogy valami félkegyelmű gazdag özvegyet boldogít köszvényes szerelmével. Ekkor aztán minden házasságszerző ügynököt mozgósít, sőt maga is bejárja ilyenkor Tornyát-Baranyát. De hát észbeli tehetségének rohamos hanyatlását leginkább kimutatta f. hó 6-án, Urnapkor. Éppen a belvárosi bucsúsok jöttek a Kossuth szobor és a parokhia előtt, midőn a helybeli trombitás zenekar a templom előtt a «Höher Péter»-féle indulót zendítette rá. Egyszerre minden szem arra fordult, hát uramfia: Podegrás Bendegúz 8 drb fehérbe öltözött leányzó között nyomult lelógó bajusszal és a neveltség komolyságot erőltetett ábrázattal, kibontott zászlók között, mint egy 10–12 hozzá hasonló gondolkodású hódkoros polgárral a templomfelől, a parokhia felé. Éppen találkozott a belvárosi bucsúsokkal kik azzal a gondolattal: az okosabb enged a járdáról, a sárba tértek. A városháza előtt temérdek ember állt, kik egymásra nézve, csak ennyit mondtak hogy: Szegény! . . . . Farsangi menetet kívánt tehát Hegyi Antal Urnapján? Lám, lám, ha a szegény korcsmárosok bálengedélyét folyamodnak ünnepkor — tőlük megtagadják a főszolgabírói hivatalban az engedélyt, Hegyinek pedig farsangi komédia kellett — s azt megengedik.

— **A mézárosok és a közönség.** A meleg idők beálltával egyre sűrűbb panaszok hallhatók a közönség körében a mézár-székek ellen. A tisztaság ellen özv. Dragalovitsné kivéve alig tehet panaszra ok: de annál gyakoribb az az eset, hogy vagy nyomtatékkal mérnek hust, vagy pedig pállott hust mérnek ki. A hatóság minden efféle esetben szigorúan fog eljárni, ha tudomására jutnak a panaszok. Különben a radikális megoldás elvégre is az lesz, ha nem szűnnek meg az efféle panaszok

— hogy a másodszeri kihágásban talált mézárosoktól az iparengedély el fog vonatni.

— **Saját testvére is elítéli.** Lapunk mai számában közöljük R. Papp Mikiósnak ama sorait, amelyekkel elítéli a Tiszavidék szerkesztőjének a néptanítók ellen írott sértő cikkét. Mi a Tiszavidék említett cikkét nem tartottuk arra érdemesnek, hogy vele polemiba bocsájtkozzunk, mert bárki ellen intézett támadásait annál kevésbé vesszük komolyan, mivel ugy látjuk, hogy nemcsak a nyilatkozó és hozzátartozói; de maga a fiatal szerkesztő is érezni látszik, s ezt javára kellene betudnunk, ha feltevésünkben nem csalódnánk, hogy méltatlan szerepe van neki azon a helyen, amelyen köpönvegül szolgál és mások botrányaiért a hátát kell tartania. A közönséget rendkívül felháborította a Tiszavidék említett cikke, s a szülők közül többen küldtek lapunkba válaszokat, amelyekben érdeme szerint elbánnak a sértő cikk szerzőjével. Mi nem közöltük a fentebbi okok miatt, s főleg azért, mert lesújtóbb bírálatot nem mondhat senki a Tiszavidékre, mint szerkesztőjének atyja és saját testvére.

— **Szentes és Csongrád.** A Csongrádme-gyei Hírlap szóvá teszi legutóbbi számában lapunk előbb megjelent főcikkét, mivel azt írta, hogy Szentes, feltehetőleg (!) ellentétbe fog helyezkedni Csongrád érdekeivel, tehát üdvös lenne, ha legalább Csongrád közönsége összetartana valahára, a tiszai híd és csatornaépítés kérdésében. A Cs. H. abból indul ki, hogy a két testvérvárosnak egyesülni kell ebben a kérdésben — nem pedig egymás ellen küzdeni. Örvendünk, hogy így gondolkodnak a szentesiek, sőt czélszerű lenne, ha ebben a kérdésben a két város megbeszelné ama teendőket, amely a nagyszabású műszaki terveket olyan módon valósítaná meg, majd a kivitel idején, hogy ezek az uthalózatok, kikötő építés és csatornaöblözlet elhelyezése elősegítené azt a tervet, hogy a két testvér város idővel minél közelebb jusson egymáshoz, s minél hamarabb összeépüljön. Mert akkor a két város, egyesülve, annál hamarabb lehetne az alföld legnagyobb városa.

— **Titkos feljelentők.** Ha valaki ingatlant vesz, természetesen, hogy az a nevére iratik. Az azonban nem épen természetes, hogy néhány nap mulva cédulát kap a finánczoktól, hogy a laktanyában ilyen és ilyen következmények terhe alatt jelenjék meg. Ott azután a szemlész (de jó magyar szó!) kellő komolysággal figyelmezteti, hogy tiszta igazságot szóljon, mert különben olyan büntetést szabnak rá, hogy még az unokája is majd megsínyli. És ha a magyarnak nincs helyén az esze, akkor akár belebolondulhat a faggatásba. Hiában állítja az igazát, mert a szemlész úrnak biztos (!) tudomására van mindenről. Végtére is a zaklatásból az lesz, hogy nem tudnak rá vételár letagadást küldni és elküldik haza. Ez a komédia (szomorú komédia!) megismétlődik kétszer-háromszor. Hátha! Nohát azok a névtelen gazemberek, mint a milyent most Szentesen is keresnek, megérdemlik a tisztességes emberek megvetését, mert olcsó koncér, jutalékból hurczol tatják meg polgártársikat. Résen leszünk, hogy a névtelen feljelentők nevei napfényre jöjjenek.

— **Megbetegedett plébános.** Ugy látszik, hogy Hegyi Antalt ismét előfogta az ideg-betegség. Szólik Ferencz csongrádi fiatal legény ugyanis mátkájával Hajdú Veronának és násznagyának Hajdú Imrénének kíséretében felkereste a nevezett plébánost tegnap délután, hogy kereszt-levelét adja ki neki a szokásos díj mellett. Azonban — rájuk rontott a nép barátja és a beteg pap elől menekülni voltak kénytelenek mind hárman.

RÖVID HIREK. Értekezlet. Ma d. e. községi-háza tanácstermében Nyíry Gyula szolgabíró elnöklété alatt értekezlet tartatik. Az értekezlet tárgya: a tűzveszedelem elleni védekezés. — **Koronázási ünnepély** tegnap

tartottak az összes iskolákban. — **Betörés.** A zsidó templomban az elmúlt héten betörők jártak és a perselyt feltörve, az ott levő pénzt ellopták. — **Tűz.** Vincze Mihály kunyhója az erzsébeti szőlőkben ismeretlen okból kigyuladt és teljesen leégett. — **Öngyilkosság.** Lakatos Pál Nagyistók Pál bérese a mámai rétben f. hó 7-én viradóra felakasztotta magát. Tetteinek oka valószínűleg nagymérvű idegesség. — **Tolvajlás.** Goda István portásának f. hó 7-én éjjel ismeretlen tettes a ruháját ellopta, úgyszintén Dévai Bélánál is ellopták a kávéfiú ruháját. A rendőrség erőlyesen nyomazza őket.

Dr. Aujeszy Aladár. egy. tanársegéd, középiskolai egészségtan tanár, Budapest, VIII., Baross-utca 55: A «Kristály» forrás vize kellemes ízű, bakteriologiai szempontból felette tiszta és kémiai tulajdonságait illetőleg is kifogástalan viz lévén, azok közé a vizek közé tartozik, melyeket az egészségtudomány az egészséges ivóvizek közé soroz.

Gyakorlati családi nevelés. Irta Schön József. Budapest, 1901. — Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadása. Az előtünk fekvő mű 4 részben tárgyalja a családi nevelést. Az I. rész a testi, a II. az erkölcsi, a III. az aesthetikai és a IV. rész az értelmi neveléssel foglalkozik. Már ezen felosztásból is kitűnik, hogy a szerző önállóan dolgozott és hogy hazai irodalmunk egy eredeti munkával gazdagodott. Megérdemli a leghivatottabb körök figyelmét, mert nemcsak a művelt anyáknak ad jó tanácsokat a gyermeknevelés fontos kérdéseiben, hanem a társadalomnak is igen sok igazságot mond.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.)*

Tekintetes Éder János úrnak,
mint a «Csongrádi Lap» felelős szerkesztőjének
Csongrádon.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A helybeli «Tiszavidék» című lap f. szerkesztője Rásonyi Papp Gedeon testvér öcsém. Erre való tekintettel nagyon sokan azt hiszik, hogy vele mint «szerkesztő»-vel is testvéri viszonyban állok, azaz, hogy miut «csendes társ» szintén dolgozom a «Tiszavidék» hasábjain.

Akik személyemet közelebbről ismerik, — többszöri tiltakozásom folytán jól tudják, hogy a «Tiszavidék»-et nemcsak hogy nem szerkesztem, sőt nem is olvasom. Így ennek mult heti számában megjelent «Népnevelésünk» című vezércikkéről is csak közvetve szerzem tudomást. Épen ezen vezércikk, mely a helybeli tanítói és polgári iskolai tanárikarnak különösen hölgy tagjai ellen irányul, — indított arra, miszerint felkérem tekintetes Szerkesztő urat, hogy jelen leveletem az alábbi «Nyilatkozat» kapcsán b. lapjában közli tenni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Rásonyi Papp Miklós
joghallgató.

Nyilatkozat.

Alólirott kijelentem, hogy a «Tiszavidék» című laphoz sommi néven nevezendő érdek nem fűz, egyáltalán egyetlen közleményét is nevezett lapnak soha nem szerkesztettem! Öcsém Rásonyi Papp Gedeon a «Tiszavidék» f. szerkesztője, velem — eltekintve a testvéri viszonytól — semmiféle összeköttetésben nem áll. Tőlem sem mint testvértől, sem mint egyéntől tanácsot, felvilágosítást, vagy bármiféle útbaigazítást soha nem kértem és nem kér. Nevezett lapot öcsém nem is atyánk házában lévő közös lakásunkon szerkeszti, ennek megjelenő cikkeit előzetesen soha tudomásomra nem hozza, így sokszor kevesebbet tudok az abban megjelentekről, mint bárki más.

Nevezett lapnak mult heti számában «Népnevelésünk» cím alatt megjelent cikkről tudomást szerzevén, sietek kijelenteni, hogy mint laykusnak is — teljesen ellenkezők nézeteim a népnevelést illetőleg az említett cikk álláspontjával. Nemcsak, hogy annak egyetlen szavát sem teszem

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

magamévá, hanem ezúttal kijelentem, hogy az abban érintett tanítói és polgári iskolai tanári kar mint testület iránt is mindig tisztelettel viseltem és viseltem ma is, úgy a testület mint az egyesek viselkedése és működése iránt pedig a legnagyobb elismeréssel adózom, egyesek pedig személyes barátaim.

Sem Hegyi Antal úrral, sem az úgynevezett «Független Magyarországpárt»-tal semmiféle összeköttetésben soha nem állottam, nem állok ma sem s így a «Tiszavidék» által közölt mindennemű pártpolitikai mozgalom, felekezeti obstrukció és minden néven nevezendő közlemény teljesen tudtomon kívül lát napvilágot.

Ismételve azt, hogy öcsém Rásonyi Papp Gedeon nevezett lapot nem is közös lakásunkon, teljesen egyéni nézetei alapján, — úgy az én, mint édes atyánk beleegyezése nélkül — sőt határozott és többször kifejezett tiltakozásunk dacára és tőlünk teljesen függetlenül, önállóan szerkeszti, szíves figyelmébe ajánlom mindenkinek, hogy a «Tiszavidék» közleményeit nevémmel kapcsolatba ne hozza!

Csongrád, 1901. június hó 5-én.

Rásonyi Papp Miklós.

Van szerencsénk ezennel a tisztelt érdeklődők tudomására hozni, hogy aninai és resinai **rudvas és lánec** gyártmányaink ezennel egy hatóságilag bejegyzett minőségi (farkas) védjeggyel lesznek el látva, a minek szíves figyelmébe vételét kérjük.

Szabadalmazott osztrák-magyar állam vasut társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható:

Fogyasztási szövetkezetben, Engel Zs. és Tsa és Bager Gyula urak fűszerkereskedésében

Hirdetések
jutányos árban
felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

1322/tkvi 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Mindszenti takarékpénztár végrehajtónak Laczkó Dénes tömörkényi lakos végrehajtást szenvedett elleni 2000 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a tömörkényi 25 számú betétben A. I. 1. 2. 3. és 6 sorszám alatt felvett, Laczkó Dénes (nős Török Viktóriával) nevén álló 508. 509. 511/6. b. hr. számú urbéri birtok 1326 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az 1901. évi június hó 3-án d. e. 9 órakor Tömörkény község házánál árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ova-dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1901. április 24-én.
A kir. járásbíró mint tkvi hatóság
Laurisin Miklós
kir. aljárásbíró.

287.1901. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbíró 1901. évi Sp. 195.31 számú végzése következtében dr. Buk Herman ügyvéd által képviselt Fekete Mihály és neje Ujszászi Ágnes javára Ujszászi Mihály és neje Bartók Julianna ellen 700 korona s jár. erejéig 1901. évi május hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 627 koronára becsült következő ingóságok u. m. butorok, ágyneműek, konyhai és mészárszéki berendezések nyilános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíró 1901. évi V. 158.2. számú vég-

zése folytán 700 korona tőkekövetés, ennek 1901. évi április hó 1 napjától járó 5% kamatai, és pedig összesen 85 kor. 20 fill.-ben bírósági már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedettek lakásán és a Forgó-Farkas-féle házban levő mészárszék helyiségben Csongrádon leendő eszközzésére 1901. évi június hó 14-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon, 1901. évi június hó 4 napján.

R. Papp István

kir. bírósági végrehajtó.

A Pesti Napló

Magyarország legrégebb és egyik legelterjedtebb napilapjának ez évi karácsonyi ajándéka a 12 forint értéket képviselő

HIMFY-ALBUM

lesz, melyet a Pesti Napló előfizetői teljesen ingyen kapnak meg, ha karácsonyig beküldenek hathónapra szóló előfizetési díjat. Előfizetni havonként is lehet.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

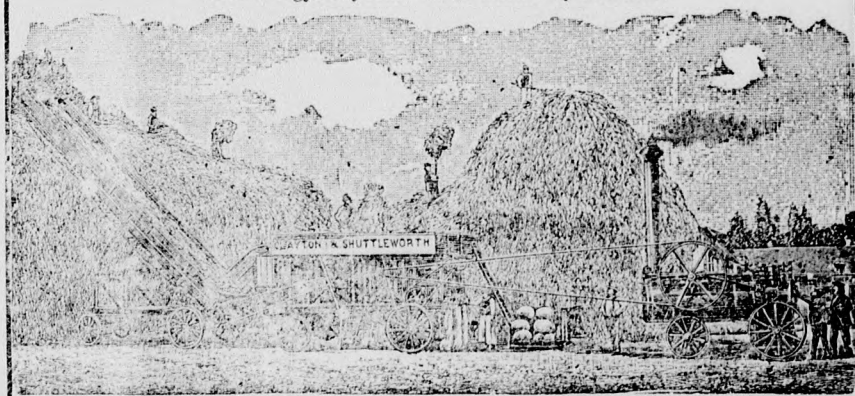
Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 " " "
Félévre	14 " " "
Egész évre	28 " " "

Az előfizetési pénzek a Pesti Napló kiadóhivatalához (Budapest, VI., Teréz-körút 23. szám.) küldendők.

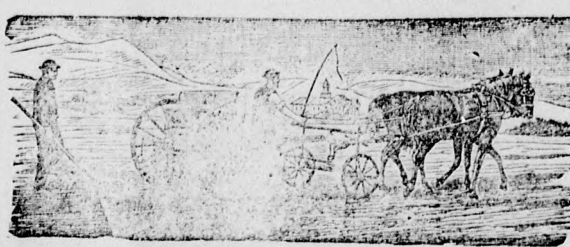
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

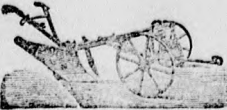
Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók, továbbá járgány-csésplőgép, lóheré-csésplő, tisztító-pótlak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

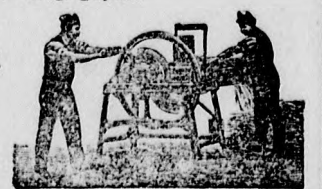
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szeeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csésplőgép-gyára.